

Alpske občine zahtevajo ratifikacijo protokolov Alpske konvencije

25. in 26. oktobra 2002 je v Salgeschu v švicarskem kantonu Valais potekala letna strokovna konferenca Omrežja občin „Povezanost v Alpah“. Predstavnikom posameznih občin iz sedmih alpskih držav se je spet ponudila priložnost za živahno izmenjavo lastnih izkušenj... [Več na strani 1](#)

Začel se je svetovni vrh o gorah

V torek, 29. oktobra 2002, se je v Biškeku v Kirgizistanu začela uradna svetovna zaključna prireditev v okviru mednarodnega leta gora, kot je letošnje leto razglasila OZN. Udeleženci bodo do 1. novembra predstavljali ideje in priporočila, izdelana na predhodnih srečanjih, ter na njihovi podlagi izoblikovali usmeritve za konkretno delovanje. Prireditev je tematsko razdeljena na pet sklopov, v katerih so povzeti najpomembnejši konkretni rezultati, doseženi v mednarodnem letu gora:

[Več na strani 2](#)

Ekonomski pomen tradicionalnih kmetijskih proizvodov

Mednarodna organizacija Slow Food, ki se zavzema za ohranitev kulture jedi in pitja, že nekaj leta izvaja projekt Presidi in se tako zavzema za ureditev tržišča, ki bo namenjeno tradicionalnim živilom oz. kmetijskim proizvodom. To naj bi pomembno prispevalo k ohranitvi kulturne krajine, ki je v kmetijski rabi, in kulturnih rastlin, ki jim grozi izginotje. [Več na strani 3](#)

Alpske občine zahtevajo ratifikacijo protokolov Alpske konvencije

25. in 26. oktobra 2002 je v Salgeschu v švicarskem kantonu Valais potekala letna strokovna konferenca Omrežja občin „Povezanost v Alpah“. Predstavnikom posameznih občin iz sedmih alpskih držav se je spet ponudila priložnost za živahno izmenjavo lastnih izkušenj. Kot konkreten primer izvajanja Alpske konvencije je valajska občina St. Martin predstavila svoja prizadevanja za ohranitev kulturne krajine ter razvoj trajnostnega turizma.

Pierre-Alain Rumley, direktor švicarskega Zveznega urada za prostorski razvoj, je na konferenci opozoril, da je ratifikacija protokolov Alpske konvencije nadvse pomembna. Udeleženci so soglasno sprejeli tudi resolucijo, ki so jo naslovili na 7. alpsko konferenco – ta bo 19. in 20. novembra v Meranu v Italiji. Resolucija poziva ministre alpskih držav in ministrice EU, ki so pristojni za okolje, naj poskrbijo, da bodo vse pogodbenice čim prej ratificirale izvedbene protokole Alpske konvencije in jih začele tudi dejansko izvajati ter da bo čim prej ustanovljen stalni sekretariat za Alpsko konvencijo.

Predsednik žirije Mario Broggi pa je predstavil zmagovalne občine, ki so sodelovale na letošnjem natečaju „Občina prihodnosti“: žirija je nagrade podelila občinam Reit am Winkl iz Nemčije, Brandbergu iz Avstrije in Bellunu iz Italije. V občini Reit am Winkl so postavili toplarno na biomaso in tako uredili ogrevanje za 180 objektov. Z izvedbo projekta, ki je naletel na velik odziv in podporo pri domačem prebivalstvu, lahko sedaj v občini letno privarčujejo 1,6 mil. litrov kurilnega olja. Brandberški program za ohranjanje kulturne krajine spodbuja na podlagi znanstvenih spoznanj obdelovanje strmih leg, saj bodo tako uspeli ohraniti kulturno krajino, podpreti kmetijstvo in ohraniti krajino kot pomemben dejavnik za turizem. Belluno pa je prvotno območje Narodnega parka Bellunski Dolomiti povečal za 295 hektarjev vse do mestnega območja in tako omogočil, da je narava dobila svoje mesto tudi v urbanem okolju. Spletni naslov Omrežja občin „Povezanost v Alpah“: <http://www.povezanostvalpah.org> (de/fr/it/sl)

Vsebina

Alpske občine zahtevajo ratifikacijo protokolov Alpske konvencije	1
Začel se je svetovni vrh o gorah	2
Konferenca o pravnih vprašanjih trajnostnega razvoja v gorah.....	2
Moteča svetloba v Alpah?	2
Ekonomski pomen tradicionalnih kmetijskih proizvodov	3
Vloga avstrijskih narodnih parkov postaja vedno večja....	3
Certificiranje gozdov in lesnih izdelkov	3
Z ladjo od Locarna do Milana 3	
O tem in onem.....	4
Prireditve	4

Začel se je svetovni vrh o gorah

V torek, 29. oktobra 2002, se je v Biškeku v Kirgizistanu začela uradna svetovna zaključna prireditev v okviru mednarodnega leta gora, kot je letošnje leto razglasila OZN. Udeleženci bodo do 1. novembra predstavljali ideje in priporočila, izdelana na predhodnih srečanjih, ter na njihovi podlagi izoblikovali usmeritve za konkretno delovanje. Prireditev je tematsko razdeljena na pet sklopov, v katerih so povzeti najpomembnejši konkretni rezultati, doseženi v mednarodnem letu gora:

1. Zaključna izjava iz Biškeka (Bishkek-Mountain-Plattform) je sinteza zaključkov, sprejetih na srečanjih predstavnikov gorskih območij od svetovnega vrha v Riu leta 1992 dalje. Dokument vsebuje priporočila za izvajanje trajnostnega razvoja v gorskih območjih ter deset tematskih sklopov, ki bodo predstavljeni v Biškeku. Več na spletnem naslovu: <http://www.globalmountainsummit.org/platform.html> (en).
2. Mednarodno partnerstvo za trajnostni razvoj gorskih območij temelji na zaključni izjavi ter pobudi o partnerstvu, ki so jo predlagali udeleženci na letošnjem svetovnem vrhu o trajnostnem razvoju v Johannesburgu. Več na spletnem naslovu: http://www.globalmountainsummit.org/intl_partnership.html (en).
3. Osnutek resolucije o okvirnem predlogu akcij za celostno upravljanje z gorskimi ekosistemi, ki ga bodo udeleženci naslovili na Generalno skupščino Združenih narodov. Več na spletnem naslovu: http://www.globalmountainsummit.org/papers/res_1.doc (en).
4. Ustanovitev omrežja za države v razvoju iz gorskih regij; novemu omrežju bo v Biškeku pristopila tudi Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA), ki želi tako v obliki konkretnih projektov prispevati svoje izkušnje z alpskega prostora.
5. Sprejem Listine za trajnostni razvoj v gorskih regijah na srednjeazijskem območju. Več na spletnem naslovu: <http://www.globalmountainsummit.org/charter.html> (en)

Nadaljnje informacije na spletnih naslovih: <http://www.globalmountainsummit.org> (en), <http://www.berge2002.li/BGMS/BGMS2002.html> (de), <http://www.montagna.org/bishkek/index.asp> (it)

Konferenca o pravnih vprašanjih trajnostnega razvoja v gorah

8. in 9. novembra bo v Aosti v Italiji Fundacija Courmayeur v sodelovanju z nacionalnim centrom ONLUS (Centro Nazionale di Prevenzione e Difesa Sociale) organizirala mednarodno konferenco „Gore in okolje – deset let po Riu“. Posvečena bo obravnavi najpomembnejših mednarodnopravnih vprašanj, ki so tako na mednarodni kakor tudi na evropski ravni povezana s trajnostnim razvojem gorskih območij. Poleg tega bo srečanje tudi priložnost za razmislek o vzpostavitvi mednarodne regulative za varstvo gorskih območij, hkrati pa tudi ena od prvih priložnosti za razpravo o rezultatih johannesburškega svetovnega vrha o trajnostnem razvoju na znanstveni ravni.

Osrednja pozornost bo posvečena naslednjim vprašanjem: prispevek Združenih narodov, pravni instrumenti mednarodnega okoljskega prava; prispevek posameznih držav, mednarodnih organizacij in nevladnih organizacij v Evropi.

Moteča svetloba v Alpah?

Prvo nagrado letošnjega natečaja za ohranjanje naravne in kulturne dediščine, ki ga je razpisala družba Ford, so prejeli naravovarstveniki iz Tirolskega deželnega muzeja Ferdinandeum za projekt nove cestne razsvetljave, katerega cilj je ohranitev nočnih metuljev. Za nočno aktivne žuželke predstavlja namreč največjo nevarnost bela ali modra komponenta svetlobe svetlobnih virov, na katere te živalice priletavajo v večjem številu. Posledica tega je, da se na žarnici scvrejo, postanejo lahek plen za sovražnike ali pa izgubijo orientacijo. Da bi pripomoglo rešiti ta problem, je tirolsko društvo predlagalo uporabo visokotlačnih natrijevih sijalk. Te oddajajo zeleno svetlobo, ki privabi manj žuželk, poleg tega pa lahko v primerjavi s tradicionalnimi sijalkami dosežejo do 30-odstotni energetski prihranek. „Topla“ svetloba ima pozitiven vpliv tudi na človeka. Novo javno razsvetljavo uporablja danes na Tirolskem že več kot 60 občin. Nadaljnje informacije o nagrajencih okoljske nagrade družbe Ford si preberite na spletnem naslovu: <http://www.umweltdachverband.at/schwerpunkte/ford/index.htm> (de).

Drug primer uspešnega preprečevanja svetlobnega onesnaženja prihaja iz švicarskega Davosa. Tamkajšnji občinski urad, pristojen za gradbene zadeve, je zavrnil projekt „Alpsko žarenje“ nekega umetnika, ki je želel osvetliti eno od okoliških gor. Občina je zavrnitev projekta obrazložila z dejstvom, da je v neposredni bližini kraja, ki ga je umetnik izbral za svoj projekt, zavarovano območje miru, obenem pa morajo v občini, ki je prejela znak energetskega varčnega mesta, z energijo ravnati okolju ustrezno in varčno.

Vir: Die Südschweiz, 29.10.2002

Močna osvetlitev – past za žuželke

© Archiv CIPRA 2002

Ekonomski pomen tradicionalnih kmetijskih proizvodov

Mednarodna organizacija Slow Food, ki se zavzema za ohranitev kulture jedi in pitja, že nekaj leta izvaja projekt Presidi in se tako zavzema za ureditev tržišča, ki bo namenjeno tradicionalnim živilom oz. kmetijskim proizvodom. To naj bi pomembno prispevalo k ohranitvi kulturne krajine, ki je v kmetijski rabi, in kulturnih rastlin, ki jim grozi izginotje. Podpore bodo zagotovili tudi manjšim kmetijam, ki večinoma ležijo v gorskih območjih in pogosto proizvajajo za lastne potrebe.

V okviru prireditve „Salone del Gusto“, ki so jo organizirali v italijanskem Torinu, je bila predstavljena raziskava milanske Univerze Bocconi, v kateri so avtorji raziskovali ekonomski pomen 54 projektov (Presidi) organizacije Slow Food. Ugotovljeno je bilo, da je število zaposlenih v splošnem naraslo, povečal se je tako obseg prometa kot tudi prodajne cene tradicionalnih živil in kmetijskih izdelkov, ki so pri potrošnikih vedno bolj priljubljeni. Tradicionalna proizvodnja salam, sira, sadja, zelenjave, kruha in slaščic je za kmetovalce pomembna možnost za izboljšanje svojega dohodka in omogoča razvoj manjših kmetij v strukturno šibkih območjih. Tovrstni izdelki poleg tega prispevajo k boljšemu poznavanju območja, od koder izvirajo, in izboljšanju njegove podobe. Raziskava opozarja tudi na dejstvo, da so višje cene v tesni povezavi z načinom prodaje, ki poteka večinoma na domačem dvorišču ali v bližini turističnih središč. Nadaljnje informacije na spletnem naslovu: <http://www.slowfood.com> (de/fr/it/en).

Vir: priloga časnika Il Sole 24 Ore, 23.10.2002

Vloga avstrijskih narodnih parkov postaja vedno večja

26. oktobra je bila uradna otvoritev Narodnega parka Gesäuse. Ob tej priložnosti so predstavniki avstrijskega Krovnega združenja za okolje izrazili zahtevo, da bi površino novega parka dolgoročno še povečali. Površina Narodnega parka Apneniške Alpe, ki se razprostira na območju več zveznih dežel, naj bi se po tem predlogu razširila na 90.000 ha.

Ob otvoritvi novega narodnega parka je Zvezno ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in vodno gospodarstvo (BMLFUW) med avstrijskimi prebivalci opravilo anketo, v kateri jih je povprašalo, kakšno je njihovo mnenje o narodnih parkih. Za 83 % vprašanih je ustanavljanje in ohranjanje narodnih parkov pomembno, 76 % jih meni, da so narodni parki koristni za območna gospodarstva, in kar 95 % je prepričanih, da pozitivno vplivajo na razvoj turizma na regionalni ravni. Vir: Krovno združenje za okolje, 26.10.2002; Zvezno ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in vodno gospodarstvo, 26.10.2002

Certificiranje gozdov in lesnih izdelkov

Koalicijska pogodba nove zvezne nemške vlade določa tudi uvedbo sistema certificiranja gozdov in lesa, ki je skladen z usmeritvami FSC (Forest Stewardship Council). Po eni strani to pomeni, da bodo zvezni gozdovi certificirani po standardih FSC, po drugi strani pa bodo za prodajo prišli v poštev samo lesni izdelki, za katere je bil opravljen certifikacijski postopek. Nova ureditev je takoj začela veljati za tropski les, do konca mandatskega obdobja pa še za vse ostale vrste lesa. Tudi sodba, ki jo je pred kratkim izreklo Sodišče Evropskih skupnosti (EuGH C-513/99), podpira večje upoštevanje ekoloških in socialnih kriterijev pri javnih prodajah. Svetovni sklad za varstvo narave (WWF) zahteva, da tudi v Avstriji uvedejo ustrezen sistem certificiranja za državne gozdove. Švicarski Zvezni urad za okolje, gozd in krajino (BUWAL) pa je sporočil, da je v Švici 21 gozdnih gospodarstev že pridobilo certifikat FSC in znak kakovosti. Nadaljnje informacije na spletnih naslovih: Pan European Forest Certification <http://www.pefc.org/index.htm> (en), usmeritve FSC za Nemčijo <http://www.fsc-deutschland.de/docs/richtlin/fscstand.pdf> (de).

Vir: BUWAL, 29.10.2002; WWF Avstrija, 17.10.2002; FSC Nemčija, 24.10.2002

Z ladjo od Locarna do Milana

Iz Locarna v Milano bomo lahko kmalu potovali tudi z ladjo. S sredstvi iz evropskega programa INTERREG IIIA, pri katerem sodelujeta Italija in Švica, bo namreč v nekaj letih urejena vodna linija, ki bo severni konec jezera Lago Maggiore v Švici povezala z reko Ticino in Navigliom Grande vse do lombardijskega glavnega mesta.

Projekt, ki ga načrtujejo italijanski deželi Lombardija in Piemont ter švicarski kanton Ticino, ima tako zgodovinsko kot gospodarsko in turistično vrednost. Ponovno bo zaživela stara vodna pot, na kateri bodo turisti lahko odkrivali stare kanale v okolici Milana in Narodnega parka Ticino na italijanski strani.

Projekt je sestavni del številnih pobud, katerih osnovna naloga je pospešiti čezmejno sodelovanje znotraj dežele Lombardije. O dejavnostih, ki jih nameravajo izvajati, ter o možnostih gospodarskega in tudi turističnega razvoja v tem prostoru, je 29. oktobra 2002 poročal tudi švicarski dnevnik Neue Zürcher Zeitung.

O tem in onem

Podnebje se spreminja tudi v Avstriji

V četrtek, 7. novembra 2002, je v kulturnem središču RadioKulturhaus na Dunaju potekalo znanstveno srečanje, ki so ga naslovili „Podnebje se spreminja tudi v Avstriji“. Sodelovali so raziskovalci podnebja – med drugimi univ. prof. dr. Stefan Rahmstorf z Inštituta za raziskovanje posledic podnebnih sprememb iz Potsdama (Nemčija), univ. prof. dr. Martin Beniston z Univerze v Fribourgu (Švica) in univ. prof. dr. Helga Kromp-Kolb z dunajske Univerze za agronomske znanosti – ter predstavili aktualna spoznanja o trenutnem stanju podnebja. Predstavljena je bila tudi pobuda AustroClim, s katero želijo avstrijski raziskovalci na tem področju prispevati k obvladovanju interesnih konfliktov, ki se navezujejo na podnebne spremembe. O srečanju so poročali tudi na radiu in televiziji ter na svetovnem spletu: <http://science.orf.at> (de).

11. avstrijski dan biomase z mednarodno udeležbo

Avstrijska zveza za biomaso je od 28. do 30. oktobra 2002 v avstrijskem Lienzu organizirala konferenco „Strategije za biomaso: občine – pionirji pri rabi obnovljivih virov energije“. Karl Kellner iz Evropske komisije je poročal o obnovljivih virih energije in politiki z vidika ciljev Kjotskega protokola, Franz Alt, televizijski novinar in avtor knjige, pa o obnovljivih virih energije kot prispevku za zagotavljanje miru. Drug tematski sklop je bila predstavitev sodobnih tehničnih rešitev za toplotno oskrbo na biomaso. V tematskem krogu „Bioenergija – ustvarjanje regionalnopolitične vrednosti in varstvo podnebja“ so predstavniki Južne Tirolske, Bavarske in Slovenije poročali o svojih projektih. Udeleženci so si ob zaključku ogledali tudi toplotne na biomaso.

Raziskava o vplivih liberalizacije v švicarskem alpskem prostoru

Tudi v Švici je v vsakdanjem življenju vedno bolj občutiti liberalizacijo. Spremembe in vplive tega procesa, ki se bodo pokazale v prihodnje, je na skorajda vseh področjih težko oceniti. Seveda to velja tudi za posledice, ki jih bo imel tak razvoj na podjetja v gorskih območjih, zaradi česar se bo spremenilo tudi njihovo gospodarsko okolje. V pripravi je raziskovalni projekt, ki bo trajal več let. Doslej so v podjetjih že izpolnili vprašalnike, načrtovani pa so še poglobljeni razgovori. Prve rezultate omenjene pobude lahko pričakujemo leta 2003. Projekt, ki naj bi nakazal tudi praktične rešitve na regionalni ravni, se izvaja v okviru nacionalnega raziskovalnega programa „Krajine in alpski življenjski prostori“ pod vodstvom Inštituta za razvoj prostora in kmetijstva pri ETH v Zürichu. Vir: Urad za gospodarstvo in turizem, 28.10.2002

Rezultati konference o prihodnosti Mont Blanca

Na povabilo organizacije za zaščito Mont Blanca se je 14. in 15. oktobra zbralo osemdeset strokovnjakov z najrazličnejših področij (geografija, sociologija, glaciologija, ekologija, krajina, urbanistični razvoj ter pravo) in razpravljalo o načinu in možnostih za vpis področja Mont Blanca na Unescov seznam svetovne dediščine. Če bi kandidatura uspela, bi to omogočilo hitrejši razvoj, ki bi ga med seboj usklajevale tri države (Francija, Švica in Italija). Kot izhodišče konference je služila pred kratkim izdana publikacija „Temna stran Mont Blanka“ (Le Versant Noir du Mont-Blanc). Razprave so bile razdeljene v osem tematskih področij, npr. promet ali hribovsko kmetijstvo, pri čemer so bili nakazani problematika in predlogi za prihodnji razvoj.

Vir: pro Mont-Blanc <http://www.pro-mont-blanc.org> (fr) z dne 16.10.2002

Prireditve

Konferenca: „**R.I.O. Management Forum 2002 - trajnost kot pot do blaginje**“. Luzern (Švica), 4.11.2002. Razprave bodo potekale pod geslom "Misli globalno, deluj lokalno". Nadaljnje informacije na spletnem naslovu: <http://www.rio.ch> (de).

Simpozij Jardin Planétaire 2002: „**Pregled stanja v gorskih območjih**“ (Prospective de la montagne). Chambéry (Francija), 4.-8.11.2002. Nekaj tematskih sklopov: naravni viri, zdravje, energija, podnebne spremembe. Nadaljnje informacije na spletnem naslovu: <http://www.montanea.org/html/programmation.html> (fr).

Konferenca: **Ekoturizem v gorskih območjih**. Kranjska gora (Slovenija), 7.11.2002. Nadaljnje informacije: Triglavski narodni park, tel.: 00386 4 5780200, e-naslov: Triglavski-narodni-park@tnp.gov.si.

Strokovni seminar **o prihodnjem razvoju in metodah pri velikih skupinah**. Bern (Švica), 8.11.2002. Ciljne skupine: predstavniki občin in regij, predsedniki in direktorji prometnih združenj, vodje turističnih zadrug in podjetij, predstavniki obrti in kmetijstva. Organizira: Švicarska delovna skupnost za gorska območja (SAB). Nadaljnje informacije na e-naslovu: info@sab.ch.